

Hallintojohtaja
Eduskunnan kirjaamo
00102 Eduskunta

MUUTOKSENHAKU - LASKU NRO 31000006

Eduskunta lähetti minulle oheisen 13.3.2015 päivätyn laskun tietopyyntöäni (18.9.2014) koskevien asiakirjojen toimittamisesta.

Pyysin sähköisiä kopioita eduskunnan kulunvalvonnan excel-tiedostoista vuoden 2014 viikolta 7 sellaisina kuin viranomainen ne muutoinkin tallettaa. Minulle toimitettiin viisi päiväkohtaista excel-tiedostoa sähköpostin liitteenä 4.3.2015. Tiedoista oli kuitenkin poistettu osa tiedoista (solut muutettu harmaiksi).

Eduskunnan kansliatoimikunta on 15.12.2014 linjannut, että kyseiset asiakirjat ovat viranomaisen hallussa olevia julkisia asiakirjoja ja että ne voidaan luovuttaa minulle tietopyyntöni perusteella siltä osin kun niihin ei sisälly julkisuuslain 24 §:n perusteella salassapidettäviä tietoja.

Julkisuuslain 10 §:n mukaan “[k]un vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, **tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta**, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon” ja esitöissä pykälää tarkennetaan: “Usein salassapitovelvollisuus koskee vain osaa asiakirjasta. Pykälän mukaan tieto asiakirjan julkisesta osasta on annettava, jos se voi tapahtua niin, että salassa pidettävä osa ei tule tietoon. Tämä edellyttää, että asiakirjan salassa pidettävä osa on selvästi eroteltavissa julkisesta osasta ja että asiakirja on salassa pidettävien osien peittämisen jälkeenkin sellainen, että asiakirjan sisältö on ymmärrettävissä oikein.”

Julkisuuslain 34 §:n mukaan “[a]sikirjan antamisesta [...] **ei peritä maksua**, kun [...] julkinen **sähköisesti talletettu asiakirja** lähetetään tiedon pyytäjälle **sähköpostitse**”. Lisäksi pykälän 4. momentissa todetaan vielä erikseen, että salassa pidettävien osien poistamisesta aiheutuvia kustannuksia ei peritä, jos asiakirjan salassa pidettävät osat ovat **vaivatta** poistettavissa. Tässä tapauksessa kyse on ollut excel-taulukoista, joiden soluista on osa yksinkertaisesti tyhjennetty tiedoista. Kyseessä on siis **erinomaisen vaivaton toimenpide** useimpiin asiakirjojen salaamistilanteisiin verrattuna.

Julkisuuslakia päivitettiin vuonna 2005 juuri siitä syystä, että viranomaiset perivät maksujen liian herkästi. Hallituksen esityksessä julkisuuslain muuttamiseksi (20/2005) todetaan silloin lakiin lisätyn maksuja koskevan 34 §:n osalta seuraavaa:

“Pykälässä säädettäisiin, minkälaisia maksuja voidaan periä annettaessa tietoja viranomaisten asiakirjoista. Nykyistä tarkempien erityissäännösten ottaminen julkisuuslakiin näyttää olevan

välttämätöntä, koska **käytännössä on ilmennyt, että maksuja on osittain määritelty suuremmiksi** kuin julkisuuslakia säädettäessä edellytettiin.

Julkisuuslain tavoitteiden toteuttamiseksi ehdotetaan, että pykälään otettaisiin julkisuusperiaatteen mukaisen lain 9 §:ssä säädetyn yleisen tiedonsaantioikeuden sekä asianosaiselle 11 §:ssä säädetyn tiedonsaantioikeuden toteuttamisessa perittäviä maksuja koskevat erityissäännökset. Säännösten sijoittamista julkisuuslakiin puoltaa paitsi mainittujen **tiedonsaantioikeuksien merkittävyys julkisuuslain tavoitteiden kannalta**, myös se, että julkisuuslain soveltamisala on kattavampi kuin maksuja julkishallinnossa keskeisesti määrittelevien valtion maksuperustelain ja kuntalain soveltamisala.

Ehdotetut erityissäännökset koskisivat tiedon antamista paitsi kokonaan julkisesta asiakirjasta, myös tiedon antamista asiakirjan julkisesta osasta. Oikeus saada tietoja asiakirjan julkisesta osasta liittyy kiinteästi perustuslain 12 §:ään, jonka mukaan tiedonsaantioikeutta voidaan rajoittaa vain välttämättömistä syistä. Tämän mukaisesti julkisuuslain 10 §:ssä säädetään, että tieto asiakirjan julkisesta osasta on annettava, jos se käy päinsä ilman asiakirjan salassa pidettävien tietojen paljastumista.”

Asialla on tärkeä periaatteellinen merkitys kansalaisten tiedonsaannin ja perusoikeuksien kannalta. Pyydän ottamaan huomioon perustuslain 12 §:n julkisuusperiaatteen ja vuonna 2005 tarkennetun julkisuuslain tarkoituksen ja kumoamaan päätöksen periä maksua tietojen luovuttamisesta.

Pyydän toimittamaan asiassa sähköpostitse päätöksen asianmukaisine muutoksenhakuohjeineen julkisuuslain 14 §:n edellyttämässä kahden viikon määräajassa.

Helsingissä 31.3.2015

Joonas Pekkanen
joonas.pekkanen@avoinministerio.fi
Avoin ministeriö ry